

דְּאַנְפוּי אַתְחֻזֵיין נְהִירִין, דִּינָא אַתְכֶסִיָא בְּגוּיָהּ, בְּגִין כַּף
בְּעֵי לְאַסְתְּמָרָא מְנִיָּה.

אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה, מִהֲכָא, (מלאכי ג) אֲנִי יי' לֹא שְׁנִיתִי. לֹא
דְּלִיגְנָא לְאַתֵּר אַחֲרָא, בִּי אַתְכְּלִיל כֻּלָּא. הֵינִי תִרֵי
גְּווּנֵי בִּי אַתְכְּלִילִין, בְּגִין כַּף כֻּלָּא בְּאַרְח מִיִּשְׂרָאֵל אַתְחֻזֵיָא,
וְאַף עַל גַּב דְּאַתּוּון אַחֲדִין לְהֵאִי סְטָרָא וְלְהֵאִי סְטָרָא,
כְּסֻדְרִין כְּתִיבִין.

וַיִּסַּע מִלֶּאךָ הָאֱלֹהִים הַהוּלֵךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל
וַיֵּלֶךְ מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּסַּע עִמּוּד הָעֲנַן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֹד
מֵאַחֲרֵיהֶם. עַד כָּאן סְטָרָא חַד, חֻסְדָּא לְאַבְרָהָם. אָמַר רַבֵּי
שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר בְּרִי, תָּא חֻזֵי רִזָּא דָא. כִּד עֲתִיקָא
קְדִישָׁא אַנְהִיר לְמַלְכָּא, אַנְהִיר לִיָּהּ, (ס"א עֶטֶר לִיָּהּ וְאַחֲסִין לִיָּהּ,
בְּכַתְרִין וְכוּ') וְעֶטְרִין לִיָּהּ, בְּכַתְרִין קְדִישִׁין עֲלָאִין, כִּד מְטָאן
לְגַבִּיָּה מִתְעַטְרֵי אַבְהָתָא, בְּשַׁעֲתָה דְּמִתְעַטְרֵי אַבְהָתָא,
כְּדִין הוּא שְׁלִימוֹ דְּכֻלָּא. כְּדִין מְטְרוֹנִיתָא, נְטֻלָּא
בְּמִטְלָנָהּ, (בְּהֵוָא) (נ"א בְּשׁוּלְטָנָא בְּהֵוָא) שְׁלִימוֹ דְּאַבְהָתָא.
וְכִד מִתְעַטְרָא מִכְּלָחוֹן, כְּדִין אַתְבְּרָכָא, וְרִשׁוּתָא דְּכֻלָּא
בִּידְהָא.

כְּגוּוּנָא דָא שְׁמָא קְדִישָׁא גְּלִיפָא בְּאַתּוּוֵי רְשִׁימִין
בְּרִתִּיכָא עֲלָאָה קְדִישָׁא עֲטוּרָא דְּאַבְהָן.

אָמְרוּ הַמְּגִיָּהִים כָּאן מְצֻאָנוּ כְּתוּב פְּסוּק וַיִּסַּע כְּסֻדְרִין כָּל אֹת וְאֹת בְּבֵית אֶקְוֹד בְּמְרוּבָע עִם עָה

הַלְשׁוֹן עַד כָּאֵן אֶתְחַקְנֵהוּ טוֹרִין כְּסֻדְרֵן בְּרֹזָא דְחֻסְדָּא לֹא סְטָאן לִימִינָא וּשְׂמָאלָא. אַחַר כֵּן מְצָאנוּ פְּסוּק וְיָבֵא לְמַפְרַע כְּמוֹ כֵּן כָּל אוֹת וְאוֹת בְּבֵית אֶחָד בְּמַרְוּבַע עִם זֶה הַלְשׁוֹן עַד כָּאֵן אֶתְחַקְנֵה טוֹרִין לְמַפְרַע בְּרֹזָא דְגְבוּרָה כְּלֵהוּ שְׂמָאלָא כְּלִילֵן בִּימִינָא. אַחַר כֵּן מְצָאנוּ פְּסוּק וְיֵט כְּסֻדְרָא כְּמוֹ כֵּן כָּל אוֹת וְאוֹת בְּבֵית אֶחָד בְּמַרְוּבַע עִם זֶה הַלְשׁוֹן עַד כָּאֵן כְּלִילֵן טוֹרִין דְּשָׂמָא קֻדְיָשָׁא בְּתַפְאָרַת לְבַתֵּר מִתְחַבְרֵן אֲבָהֵן וְאֶתְעִבִידוּ שְׂמָא קֻדְיָשָׁא. וְאַחַר כֵּן מְצָאנוּ הַע"ב שְׁמוֹת הַיּוֹצֵאִים מִשְׁלָשָׁה פְּסוּקִים אֵלּוּ בְּמַרְוּבַע כָּל שֵׁם וְשֵׁם מִשְׁלָשָׁה אוֹתוֹת הַיּוֹצֵאִים מִשְׁלָשָׁה פְּסוּקִים אֵלּוּ יֵשֶׁר הַפּוּרָא יֵשֶׁר וְהַסִּימֵן יֵה"י אִרְעָא עִם זֶה הַלְשׁוֹן הָא כְּגוֹנָא דָּא שְׂמָא קֻדְיָשָׁא גְלִיפָא בְּאַתּוּוֹי רְשִׁימִין בְּרֵתִיכָא עֲלָאָה קֻדְיָשָׁא עֲטוּרָא דְאַבְהֵן. וְלֹא הִדְפַסְנוּ אוֹתוֹ כֹּאן מִפְּנֵי יָקָר תַּפְאָרַת גְּדוּלְתוֹ. (וְהוּדְפַס בְּסוּף הַסְּפָר):

(אָמַר רַבִּי יִיסָא, אֲשַׁכְּחָנָא בְּרֹזָא דָּא בְּתַקִּיעוּתָא (ס"א דְרַב בְּבַבְל) דְרַב הַמְנוּנָא סְבָא, תֵּלַת וּבְכֵן וּבְכֵן וּבְכֵן, לְקַבְּלֵי הַנִּי תֵּלַת. וְכֵן הוּא סְדוּרָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כֹּלָא אֶתְכִּלִּיל בְּהַאי שְׂמָא (נ"א שְׁלִיחָא) קֻדְיָשָׁא, וְאַסְתֵּיִים בֵּיהּ, אֲשַׁתְּכַח דְּשְׁלִימוּ דְרֵתִיכָא קֻדְיָשָׁא אִית בֵּיהּ.)

אָמַר רַבִּי שְׂמֵעוֹן, הָאִי הוּא שְׂמָא קֻדְיָשָׁא, עֲטוּרָא דְאַבְהֵן, דְּמַתְעֵטְרָא בְּגְלוּפִיָּהוּ, בְּחִבּוּרָא כְּחֻדָּא. שְׁלִימוּ דְרֵתִיכָא קֻדְיָשָׁא. וְאֶתְכִּלִּיל בְּאַרְבְּעִין וְתַמְנִיאַ תֵּיבּוֹתָא, דְּאִיהוּ שְׁלִימוּ דְכֻלָּא, וְעַקְרָא דְשָׂרְשִׁין.

תָּא חֲזִי, גּוּפָא דְאִילְנָא, אֲנִי אֶלְפָּה (וַיִּקְרָא קִנ"א) **נו"ן יו"ד.**

רִישָׁא דְכָל עֲנַפֵּי אִילְנָא, וְה"ו. (וְה"ו) **וְהָא אֶתְעֵרוּ חֲבֵרִיא, כֹּלְלָא דְעֲנַפִּין וְנוּפָא וְשָׂרְשָׁא, בְּאַרְבְּעִין וְתַמְנִיאַ תֵּיבּוֹתָא. וְהָא אֶתְרִשִׁים בְּתֵלַת עֲלָמִין עֲלָאִין, וּבִג' עֲלָמִין תַּתְּאִין.**

לְקַבְּלֵיהּ, קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ ה' צְבָאוֹת. קְדוֹשׁ לְעֵילָא. קְדוֹשׁ בְּאַמְצַעִיתָא. קְדוֹשׁ לְתַתָּא. קְדוֹשׁ חֻסְדָּא. קְדוֹשׁ גְּבוּרָה. קְדוֹשׁ תַּפְאָרַת. וְכֻלְהוּ בְּשִׁבְעִין וְתַרִּין

אֲתַגְלִיפוּ, כַּמָּה דְאִתְמַר. בְּרִיךְ הוּא, בְּרִיךְ שְׁמִיָּה לְעַלְמָא
וְלְעַלְמֵי עֲלָמִין אַמֵּן.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעֲתָא דְשָׁרוּ יִשְׂרָאֵל עַל יַמָּא, חָמוּ
לְכַמָּה (דף נ"ב ע"ב) אַכְלוּסִין, לְכַמָּה חֵיילִין, לְכַמָּה
מִשִּׁירֵיין, מֵעִילָא וְתַתָּא, וְכִלְהוּ בְּכַנּוּפֵיָא עַל־יַהּוּ
דְיִשְׂרָאֵל, שְׂרִיאוּ בְּצִלוּ מַגּוּ עָאקוּ דְלַהוּן.

בֵּיה שַׁעֲתָא, חָמוּ יִשְׂרָאֵל עָאקוּ מִכָּל סַטְרִין, יַמָּא
בְּגִלוּהֵי דְזַקְפָּן קַמִּיַהּוּ. בְּתַר־יַהּוּ, כָּל אֵינּוֹן
אַכְלוּסִין, כָּל אֵינּוֹן מִשִּׁירֵיין דְמַצְרִים, לְעִילָא עַל־יַהּוּ
כַּמָּה קַטִּיגוּרִין. שְׂרִיאוּ צְוּוּחִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

כְּדִין כְּתִיב, וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה מַה תַּצַּעַק אֵלַי. וְתֹאנָא
בְּסַפְרָא דְצַנִּיעוּתָא, אֵלַי, (כ"א ע"א) דְיִיקָא, בְּעַתִּיקָא
תְּלִיא כְּלָא. בֵּיה שַׁעֲתָא אֲתַגְלִי עַתִּיקָא קַדִּישָׁא,
וְאִשְׁתַּכַּח רַעוּא בְּכִלְהוּ עֲלָמִין עֲלָאִין, כְּדִין נְהִירוּ דְכְּלָא,
אֲתַנְהִיר.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּדִין, כַּד אֲתַנְהִיר כְּלָא כַּחְדָּא, וְעָבִיד
יַמָּא נִימוּסִין עֲלָאִין, וְאִתְמַסְרוּ בִידוּי עֲלָאִין
וְתַתָּאִין. וּבְגִינֵי כַּף, קַשְׁיָא קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלָא,
כְּקַרְיַעַת יָם סוּף, וְכִלָּא הָכִי אִוְקַמוּהָ. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין
דְקַרְיַעַת יָם (בראשית ר"ס ע"א) סוּף בְּעַתִּיקָא תְּלִיא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, חַד אֵיילָתָא אֵית בְּאַרְעָא, וְקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד סִגְיָא בְּגִינָה, בְּשַׁעֲתָא דְהִיא צוֹחֶת,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שָׁמַע עָאקוּ דִּילָהּ, וְקָבִיל קָלָהּ. וְכֹד
 אֶצְטְרִיךְ עֲלֵמָא לְרַחֲמֵי לְמִיָּא, הִיא יְהַבַת קָלִין, וְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא שָׁמַע קָלָהּ, וְכֹדִין חַיִּים עַל עֲלֵמָא, הֲדָא הוּא
 דְכַתִּיב, (תהלים מב) כֹּאֵיל תַעְרוּג עַל אֲפִיקֵי מַיִם.

וְכֹד בַּעֲיָא לְאוּלְדָא, הִיא סְתִימָא מִכָּל סְטְרִין, כְּדִין
 אֲתִיָּא וְשׁוּיָאֵת רִישָׁא בֵּין בְּרַפְהָא, וְצוֹחֶת וְרַמַת
 קָלִין, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַיִּים עָלָהּ, (רי"ט ע"ב) וְנִמִּין
 לְקַבְּלָהּ חַד נַחֲשׁ, וְנִשְׁיף בְּעַרְיִיתָא דִּילָהּ, וּפְתַח לָהּ,
 וְקָרַע לָהּ הַהוּא אֲתָר, וְאוּלִידַת מִיַּד. אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן
 בְּהֵאֵי מְלָה, לָא תִשְׁאַל וְלָא תִנְסֶה אֶת יְיָ, וְהֵכִי דִיִּיקָא.
 (שמות יד) וַיֹּשַׁע יְיָ בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל וְגו', וַיִּרָא
 יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת, הַהוּא שְׁלֹטְנָא מְמַנָּא
 דְּמִצְרָאֵי, אַחֲמֵי לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאֶעְבֵּר לִיָּהּ,
 בְּנִהַר (ד' ע"א, רכ"ב ע"ב) דִּינֹור, דְּהוּה בְּשַׁפְתָּא דִּימָא רַבָּא. מֵת,
 מַאי טַעֲמָא מֵת. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, דְּאֶעְבְּרוּ לִיָּהּ, מֵהַהוּא
 שְׁלֹטְנוּתָא דִּילִיָּהּ.

(שמות יד) וַיִּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה וְגו'. רַבִּי חַיִּיא
 אֲמַר, הָכָא אֲשַׁתְּלִים יָדָא, וְכֹלְהוּ אֶצְבָּעוֹן, וְאֲשַׁתְּלִים
 יָדָא, דְּאֲתַכְּלִיל בֵּיהּ בִּימִינָא, דְּהֵכִי תַנִּינָן, כֹּלָא בִּימִינָא

אֶתְכֹלֵל, וּבִימִינָא תִלְיָא, הֲדָא הוּא דְכִתְיֵב, יְמִינְךָ יִי
נְאֻדְרֵי בִפְחַ יְמִינְךָ יִי תִרְעֵץ אוֹיֵב.

וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, לָא אֲשַׁכְחָנָא, מֵאֵן דְּאֶתְקִיף לְבֵינָה,
לְגַבֵּינָה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּפַרְעֵה. אָמַר רַבִּי
יוֹסֵי, סִיחוּן וְעוּג הָכֵי נִמִּי. אָמַר לֵיהּ, לָאוּ הָכֵי. אֵינּוּן
לְגַבֵּינָה דִישְׂרָאֵל אֶתְתַּקְפוּ, אֲבָל לְגַבֵּינָה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא, לָא, כְּמָה דְאֶתְקַף פְּרַעֲה רוּחִיָּה לְקַבְלֵיהּ, וְהוּהּ חֲמִי
כָּל יוֹמָא גְבוּרָאן דִּילֵיהּ, וְלֹא הָוּה תָּב.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי יִצְחָק, פְּרַעֲה חֲפִים מְכַל
חֲרָשׁוּי הָוּה, וּבְכָל אֵינּוּן כְּתָרִין, וּבְכָל אֵינּוּן
יְדִיעֵן, אֶסְתַּכַּל. וּבְכָל סֵטְרָא דְלֵהוּן, לָא חֲמָא פּוּרְקָנָא
דְלֵהוּן יִשְׂרָאֵל, וְלֹא הָוּה תְּלִי בְחַד מְנַיְיָהּ. וְעוּד, דְּהָא
בְּכֻלְהוּ קְשִׁירוּ קְשָׁרָא עֲלֵייהוּ דִישְׂרָאֵל, וּפְרַעֲה לָא סַבַּר
דְּאִית קְשָׁרָא אַחֲרָא דְמַהִימְנוּתָא, דְּאִיהוּ שְׁלִיט עַל כָּלָא.
וְעַל דָּא הָוּה אֶתְקִיף לְבֵינָה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, לָא אֶתְקִיף לְבָא דִפְרַעֲה, אֶלָּא שְׂמָא
דָּא. דְּכַד הָוּה אָמַר מִשָּׁה, כַּה אָמַר יִי, דָּא מְלָה
מִמֶּשׁ, אֶתְקִיף לְבֵינָה, הֲדָא הוּא דְכִתְיֵב, (שְׁמוֹת ט) וַיִּחַזֵּק יִי
אֶת לֵב פְּרַעֲה. דְּהָא בְּכָל חֲכַמְתָּא דִּילֵיהּ, לָא אֲשַׁתְּכַח,
דְּשְׂמָא דָּא שְׁלִיט בְּאַרְעָא. וְעַל דָּא אָמַר, מִי יִי. וּלְבַתָּר
אָמַר, יִי הַצְּדִיק. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, לְבַתָּר אָמַר, (שְׁמוֹת י)

חָטָאתִי לִיִּי' תְהוּא פּוּמָא דְאָמַר דָּא, אָמַר דָּא.
 רַבִּי חֲזַקְיָה פִתַּח וְאָמַר, (איוב ט) אַחַת הִיא עַל בֵּן אֲמַרְתִּי
 תָּם וְרָשָׁע הוּא מְכֻלָּה. הֵאֵי קָרָא, אוּקְמוּהָ בְרוּזָא
 דְחַכְמָתָא. אַחַת הִיא, מֵאֵי אַחַת הִיא. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב,
 (שיר השירים ו) אַחַת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי אַחַת הִיא לְאִמָּה.
 וּבַהֲאֵי, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְאֵין דִּינוּי לְתַתָּא, וְדָאִין
 דִּינוּי לְעֵילָא בְכֻלָּא.

וְכַד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתַעַר דִּינוּי, דְאֵין דִּינוּי בַּהֲאֵי
 בְּתָרָא, כְּדִין כְּתִיב, תָּם וְרָשָׁע הוּא מְכֻלָּה. (דף נ"ג ע"א)
 בְּגִין דְאֵינּוּן צְדִיקֵיָא, מִתְּפָסָאן בְּחוּבֵיהוֹן דְרִשְׁעֵיָא,
 דְכַתִּיב, (שמואל ב כד) וַיֹּאמֶר יי' לְמִלְאָךְ הַמְשַׁחִית בְּעַם רַב
 וְגו', וְעַל דָּא אָמַר (ר' יוסי) אֵיּוֹב מְלָה דָּא, (אָמַר) וְלֹא אֲגַמַּר
 מְלָה, וְאוּקְמוּהָ טוֹל הָרַב, רַבִּי יִיסָא אָמַר, אַחַת הִיא: דָּא
 כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא דְמִצְרַיִם, דְבְּגִינָה קָטַל קוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא בְּמִצְרָאֵי, וְעַבִּיד בְּהוּ נוּקְמִין, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב
 תָּם וְרָשָׁע הוּא מְכֻלָּה.

ר' חֲזַיָּא אָמַר, אֵיּוֹב לָא אֲלֵקִי, אֵלָא בְּזַמְנָא דְנַפְקוּ
 יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. אָמַר אֵיּוֹב, אֵי הֲכִי, כָּל אֲפִיָּא
 שְׁוִין, תָּם וְרָשָׁע הוּא מְכֻלָּה, פְּרַעָה אֲתַקִּיף בְּהוּ בִישְׂרָאֵל,
 וְאָמַר (שמות ה) מִי יי' אֲשֶׁר אֲשַׁמַּע בְּקוּלוֹ. וְאִנָּא לָא
 אֲתַקִּיפְנָא בְּהוּ, וְלֹא עַבִּידְנָא מִיָּדִי, תָּם וְרָשָׁע הוּא

מִכְּלָה. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (שמות ט) הֲיִרָא אֶת דְּבַר יִי' מֵעֲבָדֵי פִּרְעָה, זֶה אִיּוֹב.

ר' יְהוּדָה אָמַר, אֵינּוֹן אֲבִי בְּרָדָא, דִּהוּוּ נַחְתִּין, אֲתַעְפְּבוּ עַל יְדוּי דְּמִשָּׁה, לְבַתֵּר עָבְדוּ נְוִקְמִין, בְּיוּמֵי דִּיהוּשָׁע. וְלִזְמַנָּא דְּאֲתִי, זְמִינִין לְאַחְתָּא אֵינּוֹן דְּאֲשַׁתְּאֲרוּ, עַל אָדוּם וּבְנוֹתֶיהָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (מלכה ז) כִּימִי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנּוּ נִפְלְאוֹת.

דְּבַר אַחַר וַיִּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה וְגו', הָאִי קָרָא לָאוּ רִישִׁיָּה סִיפִיָּה, וְלָאוּ סִיפִיָּה רִישִׁיָּה. בְּקַדְמִיתָא וַיִּרָא יִשְׂרָאֵל, וּבַתֵּר וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת יִי'. אֶלָּא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תְּהוּא סְבָא דְנַחַת עִם בְּנוֹי בְּגָלוֹתָא, וְסָבִיל עָלֶיָּה גָלוֹתָא, וְאָעִיל לְבְנוֹי בְּגָלוֹתָא, הוּא מִמֶּשׁ חֲמָא, כָּל אֵינּוֹן נְוִקְמִין, וְכָל גְּבוּרָאן, דְּעַבְדֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמִצְרַיִם, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּירָא יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, סָלִיק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְהָאִי סְבָא, וְאָמַר לֵיהּ, קוּם חָמִי בְּנִיךְ דְּנִפְקִין מִגּוֹ עֲמָא תְּקִיפָא. קוּם חָמִי גְבוּרָן דְּעַבְדִּית, בְּגִין בְּנִיךְ בְּמִצְרַיִם.

וְהֵינּוּ דְּאָמַר רַבִּי יִיסָא, בְּשַׁעְתָּא דְּנִטְלֵי יִשְׂרָאֵל לְנַחְתָּא בְּגָלוֹתָא דְּמִצְרַיִם, דְּחִילוּ וְאִימְתָא תְּקִיפָא נִפְל עָלוּי. אָמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לִיעֻקֵּב, אִמָּאִי אַתְּ דְּחִיל, (בראשית מז) אַל תִּירָא מִרְדָּה מִצְרַיִמָּה. מִמָּה דְכְּתִיב אַל תִּירָא, מִשְׁמַע דְּחִילוּ הוּוּ דְּחִיל.

אָמַר לִיהִּי כִּי לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׁימֶךָ שָׁם. אָמַר לִיהִּי, דְּחִילָנָא
 דִּי יְשִׁיצוּן בְּנֵי. אָמַר לִיהִּי, אָנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ
 מִצְרִימָה. אָמַר לִיהִּי תוּ דְחִילָנָא, דִּלָּא אֲזִכִּי לְאַתְקַבְּרָא
 בְּיַי אֲבָהָתִי, וְלָא אַחֲמֵי פּוֹרְקָנָא דְבְנֵי, וּגְבוּרָאן דְתַעֲבִיד
 לְהוּ. אָמַר לִיהִּי, וְאֲנֹכִי אֲעֶלְךָ גַם עָלָה, אֲעֶלְךָ לְאַתְקַבְּרָא
 בְּקַבְרֵי אֲבָהָתְךָ. גַם עָלָה, לְמַחֲמֵי פּוֹרְקָנָא דְבְרַךְ,
 וּגְבוּרָאן דְתַעֲבִיד לְהוּ.

וְהֵהוּא יוֹמָא דְנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, סָלִיק לִיהִּי קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְיַעֲקֹב, וְאָמַר לִיהִּי, קוּם, חָמֵי
 בְּפוֹרְקָנָא דְבְרַךְ, דְכַמָּה חִילִין וּגְבוּרָאן עֲבָדִית לְהוּ,
 וְיַעֲקֹב הוּא תַמָּן, וְחָמָא כְּלָא, הִדָּא הוּא דְכָתִיב וַיֵּרָא
 יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה.

ר' יִצְחָק אָמַר, מִהֲכָא, (דבריים ד) וַיּוֹצִיאֲךָ בְּפָנָיו בְּכַחוֹ
 הַגְּדוֹל מִמִּצְרַיִם. מַאי בְּפָנָיו. בְּפָנָיו דָּא יַעֲקֹב,
 דְאֵעִיל לְכַלְהוּ תַמָּן. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, וַיּוֹצִיאֲךָ בְּפָנָיו,
 בְּפָנָיו: דָּא אֲבָרָהִם. דְכָתִיב, (בראשית יז) וַיִּפֹּל אֲבָרָהִם עַל
 פָּנָיו.

תָּא חֲזִי, אֲבָרָהִם אָמַר, הַלְבָן מָאָה שָׁנָה יוּלֵד וְגוֹ', אָמַר
 לִיהִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, חֲיִיךָ, אַתְּ תַחֲמֵי כַמָּה
 אֲכַלוּסִין, וְכַמָּה חֲיִילִין דִּיפְקוּן מִמָּךְ. בְּשַׁעְתָּא דְנִפְקוּ
 יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, כָּל אֵינּוֹן שְׁבַטִין, כָּל אֵינּוֹן רַבּוּוֹן,

סָלִיק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם, וְחָמָא לוֹן, הֲדָא הוּא
 דְכָתִיב וַיּוֹצִיאֶךָ בְּפָנָיו. רַבִּי אָבָא אָמַר כְּלָהוּ אֲבַהֲתָא
 אֲזִדְמָנוּ תַּמָּן בְּכָל הַהוּא פּוּרְקָנָא. הֲדָא הוּא דְכָתִיב
 וַיּוֹצִיאֶךָ בְּפָנָיו. מַאי בְּפָנָיו אֵלִין אֲבַהֲתָא.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, וַיּוֹצִיאֶךָ בְּפָנָיו: דָּא יַעֲקֹב. בְּכַחוּ: דָּא
 יִצְחָק. הַגְּדוֹל: דָּא אֲבַרְהָם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכֵן
 בְּגִינְיָהוֹן דְּאַבְהֵתָא, אֲזִדְמָן פּוּרְקָנָא תְּדִיר לְיִשְׂרָאֵל,
 דְכָתִיב (ויקרא כו) וַזְכַּרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֶף אֶת בְּרִיתִי
 יִצְחָק וְאֶף אֶת בְּרִיתִי אֲבַרְהָם אֲזִכּוֹר וְהָאָרֶץ אֲזִכּוֹר.
 אֲבַהֲתָא תִּינַח, מֵהוּ וְהָאָרֶץ אֲזִכּוֹר. אֵלָא, לְאַכְלִלָּא
 עֲמַהוֹן דְּדוּד מַלְכָּא, דְּאִיהוּ רְתִיכָא בְּאַבְהֵתָא (דף נ"ג ע"ב) וְאִינּוֹן
 מִתְעַרְיִן פּוּרְקָנָא תְּדִיר לְיִשְׂרָאֵל.

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יי' בְּמִצְרַיִם.
 וְכִי הִשְׁתָּא עָשָׂה, וְהָא מְקַדְמַת דְּנָא אֲתַעְבִּיד, מַאי
 אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יי'. אֵלָא, יָד לָא אֶקְרִי פְּחוּת
 מִחֲמַשׁ אֶצְבָּעָן. הַגְּדוֹלָה: דְּכִלְיָן בְּהַ חֲמִשׁ אֶצְבָּעָן
 אַחְרָנִין, וְאֲתַקְרוּן כְּדִין גְּדוֹלָה. וְכָל אֶצְבָּעָא וְאֶצְבָּעָא,
 סָלִיק לְחוּשְׁבָּנָא רַבָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבִיד בְּהוּ (ס"א
 הַשְׁתָּא נִיסִין) נִיסִין וְגַבּוּרָן, וּבְהָאִי אֲתַעְקְרוּ כְּלָהוּ דְּרַגְיִן
 מִשְׁלִשׁוּלִיָּהוֹן.

מִכָּאֵן אֲוִלִּיפְנָא דָּא, דְּבַחֲמִשׁ אֶצְבָּעָן קָמָאִי, כְּתִיב,

וַיִּחַזַק לֵב פְּרַעֲהַ, כִּיּוֹן דְּאַשְׁתְּלִמוּ אֵינּוֹן חֲמִישׁ, תּוּ לָא הָוָה
מְלָה בְּרִשׁוֹתֶיהָ דְּפְרַעֲהַ, כְּדִין כְּתִיב וַיִּחַזַק יי' אֶת לֵב
פְּרַעֲהַ.

וְעַל דָּא וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה וְגו', וַיֵּאֱמִינוּ
בֵּיי'. וְכִי עַד הַשְּׁתָּא לָא הָאֱמִינוּ בֵּיי', וְהָא כְּתִיב
(שְׁמוֹת ד) וַיֵּאֱמֵן הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ וְגו'. וְהָא חָמוּ כָּל אֵינּוֹן
גְּבוּרָאן דְּעֵבֶד לְהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמִצְרַיִם. אֶלָּא מֵאֵי
וַיֵּאֱמִינוּ, הַהוּא מְלָה דְּאָמַר וַיֵּאֱמַר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אַל
תִּירְאוּ הַתִּיצְבוּ וּרְאוּ וְגו'.

ר' יֵיסָא שְׁאִיל וְאָמַר, כְּתִיב וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם
מֵת, וְכְתִיב לֹא תוֹסִיפוּ לְרְאוֹתֶם עוֹד עַד עוֹלָם. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, מֵתִין חָמוּ לְהוּ. אָמַר לֵיהּ, אֵי כְּתִיב לֹא תוֹסִיפוּ
לְרְאוֹתֶם חַיִּים, הָוָה אֱמִינָא הָכִי. אָמַר לֵיהּ ר' אַבְא יְאוּת
שְׁאִילְתָּא.

אֶלָּא תָּא חַזִּי, כְּתִיב (דְּבַרֵי הַיָּמִים א טז) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
וְתַנִּינָן, עוֹלָם לְעֵילָא, וְעוֹלָם לְתַתָּא. עוֹלָם
דְּלְעֵילָא, מֵתִמָּן הוּא שִׁירוּתָא לְאֲדֻלְקָא בּוֹצִינִין. עוֹלָם
דְּלְתַתָּא, תִּמָּן הוּא סִיּוּמָא, וְאֲתַכְּלִיל מִכְּלָא, וּמֵהֵאֵי
עוֹלָם דְּלְתַתָּא, מֵתְעֵרָן גְּבוּרָן לְתַתָּאֵי.

וּבְהֵאֵי עוֹלָם, עֵבֶד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתִּין לְיִשְׂרָאֵל,
וְרַחֲשֵׁי לֹון נִיסָא. וְכַד אֲתַעֵר הַאי עוֹלָם לְמַעְבַּד

נִסִּין, כָּלֵהוּ מִצְרָאֵי אֲשֶׁתְּקֶעוּ בַיָּמָא, עַל יָדָא דְהָאֵי
 עוֹלָם, וְאַתְרַחֲשֵׁי לֹון לְיִשְׂרָאֵל נִיסָא בְהָאֵי עוֹלָם. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, לֹא תוֹסִיפוּ לְרֹאוֹתֶם עוֹד עַד עוֹלָם, עַד דִּיתַעַר
 הָהוּא עוֹלָם, וַיִּתְמַסְרוּן בְּדִינֹוי, וְכִיּוֹן דְּאִתְמַסְרוּ בֵּיה
 לְמַתְדָן, כְּדִין כְּתִיב וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת עַל
 שְׁפַת הַיָּם, הֲדָא הוּא דְכְתִיב מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, עַד
 הָעוֹלָם דִּיקָא. כְּדִין כְּתִיב, וַיֵּאֱמִינוּ בַּיְיָ וּבַמֶּשֶׁה עַבְדּוֹ.

(שמות טו) אַז יִשְׁרֵי מֶשֶׁה. ר' יְהוּדָה פְּתַח, (ירמיה א) בְּטָרַם
 אֶצְרַךְ בַּבֶּטֶן יִדְעַתִּיךָ וְגו'. זַכָּאָה חוֹלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל,
 דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בְהוּ יִתִיר מְכַל שְׂאֵר עַמִּין.
 וּמִסְגִּיאֹת רַחֲמֹתָא דְרַחֲמִים לְהוּ, אֹקִים עָלֵיהוּ נְבִיאָה
 דְּקִשׁוּט, וְרַעֲיָא מְהִימְנָא. וְאַתְעַר עָלֵיהּ רוּחָא קְדִישָׁא,
 יִתִיר מְכַל שְׂאֵר נְבִיאֵי מְהִימְנֵי, וְאַפִּיק לֵיהּ מִחוֹלְקִיָּה
 מִמֶּשׁ, מִמָּה דְאַפְרִישׁ יַעֲקֹב מִבְּנוֵי לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 שְׁבִטָא דְלוֹי, וְכִיּוֹן דְהָוָה לוֹי דִּילֵיהּ, נָטַל לֵיהּ קוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא, וְאַעֲטַר לֵיהּ בְּכֶמֶה עֲטָרִין, וּמִשַׁח לֵיהּ בְּמִשַׁח
 רְבוֹת קְדִישָׁא דְלַעֲיֻלָּא, וְכִדִּין אִפִּיק מִבְּנוֵי רוּחָא
 קְדִישָׁא לְעֻלְמָא, וְזָרִיז לֵיהּ בְּהִימְנוּיֵי קְדִישֵׁי, מְהִימְנוּתָא
 רַבָּא.

תְּנָא, בְּהֵיא שְׁעָתָא דְמָטָא זְמַנִּיה דְּמִשָּׁה נְבִיאָה
 מְהִימְנָא לְאַחַתָּא לְעֻלְמָא, אִפִּיק קוּדְשָׁא בְרִיךְ

הוּא רוּחָא קַדִּישָׁא מַגְזָרָא דְסַפִּירוּ דְאַבְן טָבָא, דְהוּה גְּנִיז
 בְּמַאתָן וְאַרְבַּעִין וּתְמַנָּיָא (נְהוּרִין, וְאַתְנַהִיר עֲלֵיהּ. וְאַעֲטָרִיהּ בְּסִסְיָה)
 עֲטָרִין, קַיִימֵי קָמִיָּה, וְאַפְקִיד לֵיהּ בְּכָל דְיֵלִיָּהּ. (נ"א בִּיתִידָה)
 וְיֵהֵב לֵיהּ מֵאָה וְשִׁבְעִין וּתְלַת מִפְתָּחִין. (נ"א גְּנִיז תָּמָן וְאַעֲטָרִיהּ בְּתַלְתּ
 מֵאָה וְשִׁתִּין וְחֻמֶּשׁ עֲטָרִי וְאַנְהִיר עֲלֵיהּ מַאתָן וְאַרְבַּעִין וּתְמַנָּיָא נְהוּרִין וְקָאִים קָמִיָּה וְאַפְקִיד
 לֵיהּ בְּכָל בֵּיתָא דְיֵלִיָּהּ וְיֵהֵב לֵיהּ מֵאָה וְשִׁבְעִין וּתְלַת מִפְתָּחִין. (נ"א מַאתָן וְשִׁבְעִין וְחֻמֶּשׁ))
 וְאַעֲטָר לֵיהּ בְּחֻמֶּשׁ עֲטָרִין, וְכָל עֲטָרָא וְעֲטָרָא סְלִיק
 וְאַנְהִיר בְּאַלְפָּה עֲלָמִין דְנְהָרִין, וּבּוֹצִינִין דְגְּנִיזִין בְּגְּנִיזִיָּא
 דְּמִלְכָּא קַדִּישָׁא עֲלָאָה.

כִּדִּין אַעֲבָרִיהּ בְּכָל בּוֹצִינִין (נ"א בּוֹסְמִין) דְּבַגְנָתָא דְעֶדָן,
 וְאַעֲלִיָּהּ בְּהִיכְלִיָּהּ, וְאַעֲבָרִיהּ בְּכָל חֵיילִין וְגִיִּיסִין
 דְיֵלִיָּהּ. כִּדִּין אֲזַדְעִזְעוּ כְּלָהוּ, פְּתַחוּ וְאַמְרוּ, אֲסַתְּלָקוּ
 מִסַּחְרָנִיָּה, (סַטְרָא דְסַטְרִין) דְהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַעַר רוּחָא
 לְשַׁלְטָאָה לְמַרְגְּזוּ עֲלָמִין. קָלָא נַפֶּק וְאַמְר, מֵאֵן הוּא דִּין,
 דְכָל מִפְתָּחִין אֵלִין (דף נ"ד ע"א) בִּידוּי. פְּתַח קָלָא אַחְרָא וְאַמְר,
 קַבִּילוּ לֵיהּ בְּגוּוֹיִיכוּ, דָּא הוּא דְזַמִּין לְנַחְתָּא בֵּין בְּנֵי
 נְשָׂא, וְזַמִּינָא אֲוִרִיָּתָא, גְּנִיזָא דְגְּנִיזִיָּא, לְאַתְמִסְרָא
 בִּידוּי, וְלְאַרְעֵשָׁא עֲלָמִין דְלַעֲיִלָּא וְתַתָּא עַל יְדָא דְדִין.
 בֵּיהּ שַׁעְתָּא אֲתַרְגִּישׁוּ כְּלָהוּ, וְנַטְלִין אֲבַתְרִיָּהּ, פְּתַחוּ
 וְאַמְרוּ, (תַּחֲלִים סו) הֲרַכְבַּת אָנוּשׁ לְרֵאשֵׁנוּ בְּאֵנוּ בְּאֵשׁ
 וּבַמֵּיִם.

כִּדְיִן סֶלְקָא הֵהוּא רוּחָא, וְקִימָא קָמִי מַלְכָּא. מִפְּתִיחָא,
 סֶלִיק וְאֶתְעֵטֵר בְּעֵטְרוּי, וְאֶעֱטֵרִיהּ בְּתַלְתּ מָאָה
 וְעֶשְׂרִין וְחֲמִשׁ עֶטְרִין, וְאֶפְקִיד מִפְּתִיחֵי בִידוּי. ש
 דְּאַבְהֵתָא, אֶעֱטֵרוּ לֵיהּ בְּתַלְתּ עֶטְרִין קְדִישִׁין, וְאֶפְקִידוּ
 כָּל מִפְּתַחַן דְּמַלְכָּא בִידֵיהּ, וְאֶפְקִידוּ לֵיהּ בְּהִימְנוּתָא,
 מִהִימְנָא דְּבֵיתָא. ה סֶלְקָא וְאֶתְעֵטְרָא בְּעֵטְרוּי, וְקַבִּילַת
 לֵיהּ מִן מַלְכָּא.

כִּדְיִן, נָחַת הֵהוּא רוּחָא בְּאַרְבִּין דְּשָׂאטֵן, בְּהֵהוּא יִמָּא
 רַבָּא, וְקַבִּילַת לֵיהּ לְגַדְלָא לֵיהּ לְמַלְכָּא, וְהִיא
 יְהִיבַת לֵיהּ מִתְמָן זִיוָגִין, לְאַלְקָאָה לְפִרְעָה וּלְכָל אַרְעִיהּ.
 וּבְשִׁבְתָּא וּבְרִישֵׁי יְרַחֵי, סֶלְקַת לֵיהּ לְמַלְכָּא, כִּדְיִן אַקְרִי
 שְׁמִיהּ, בְּאַלִּין אַתּוּון רְשִׁימִין.

וּבְהֵהוּא שְׁעֵתָא, דְּנַפְק לְנַחְתָּא לְאַרְעָא, בְּזֹרְעָא דִּלּוּי,
 אַתְתְּקִנוּ אַרְבַּע מָאָה וְעֶשְׂרִין וְחֲמִשׁ בּוּצִינִין
 לְמַלְכָּא, וְאַרְבַּע מָאָה וְעֶשְׂרִין וְחֲמִשׁ גְּלִיפִין מִמָּנָן,
 אוּזְפוּהָ לְהֵהוּא רוּחָא לְאַתְרֵיהּ, כִּד נַפְק לְעֵלְמָא,
 אַתְנַהֲרָא בְּאַנְפוּי, וּבֵיתָא אַתְמַלְיָא מְזִוִּיתִיהּ. בֵּיה
 שְׁעֵתָא, קָרָא עָלֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּטָרַם אַצְרִךְ
 בְּכַטָּן יְדַעְתִּיךְ וּבְטָרַם תִּצָּא מִרְחֻם הַקְּדֻשְׁתִּיךְ נְבִיא לְגוּיִם
 נַתְתִּיךְ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בֵּיה שְׁעֵתָא קָטַל (נ"א אפיל) קוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוא לְרַבְרַבָּא מְמַנָּא דְמִצְרַאִי, וְחָמוּ לֵיהּ מֹשֶׁה וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל, כְּדִין אָמְרוּ שִׁירָה. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת, אִזּוּ יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל.

(שמות טו) אִזּוּ יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. רַבִּי אַבָּא פִּתַּח
וְאָמַר, אֲסַתְּפַלְנָא בְּכָל תּוֹשְׁבַתְחֹן דְּשִׁבְחֹן לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וְכוּלָם פִּתְחוּ בְּאִזּוּ. (מלכים א ח) אִזּוּ אָמַר שְׁלֹמֹה.
(יהושע י) אִזּוּ יְדַבֵּר יְהוֹשֻׁעַ, (במדבר כא) אִזּוּ יִשִּׁיר יִשְׂרָאֵל. מֵאִי

טַעמָא.

אֶלָּא הָכִי תַאנָּא, כָּל נֶסֶין וְכָל גְּבוּרָן דְּאִתְעֵבִידוּ לְהוּ
לְיִשְׂרָאֵל, כִּד אִתְנַהֵיר גְּהִירוּ דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא
בְּעֵטְרוּי, גְּלִיפִין רְשִׁימִין בְּאִזּוּ, בַּא', וַא', בַּד, אֲנָקִיב
בְּחֻשׁוֹכִי, וְנַהֵיר לְכָל עֵיבֵר. וְכִד אִתְחַבֵּר גְּהִירוּ דְּאֶלֶף
וּמִטִּי לְזַיִינָן, מֵאִן זַיִינָן, דָּא (ישעיה לד) חָרַב לַיִי מְלֶאכֶה דָּם.
כְּדִין עֵבִיד נֶסֶין וְגְבוּרָאן, בְּגִין דְּאִתְחַבֵּר א' עִם ז'. וְדָא
הוּא שִׁירְתָּא. שִׁירְתָּא הִיא דְּכָל סְטָרִין, וְדָא הוּא אִזּוּ
יִשִּׁיר.

יִשִּׁיר, שֶׁר מְבַעֵי לֵיהּ. אֶלָּא מְלָה דָּא תַלְיָא, וְאֲשֻׁלִּים
לְהֵהוּא זְמָנָא, וְאֲשֻׁלִּים לְזְמָנָא דְּאִתִּי, דְּזְמִינִין
יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְחָא שִׁירְתָּא דָּא.

מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, מְכָאן אוֹלִיפְנָא, דְּצְדִיקָיָא קְדָמָי,
אֶף עַל גַּב דְּאֲסַתְלָקוּ בְּדַרְגִין עֲלָאִין דְּלַעִילָא,

וְאֶתְקַשְׂרוּ בְּקִשּׁוֹרָא דְצִרּוֹרָא דְחַיִּי, זְמִינִין כְּלָהוּ לְאַחֲיִיא
 בְּגוּפָא, וְלִמְחַמֵּי אֲתֵיין וּגְבוּרִין דְקָא עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא לְיִשְׂרָאֵל. וְלִמְיָמֵר שִׁירְתָּא דָּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב אֶז
 יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל.

ר' שְׁמַעוֹן אָמַר מִהֲכָא, (ישעיה יא) יוֹסִיף יי' שְׁנֵית יְדוֹ
 לְקִנּוֹת אֶת שְׂאֵר עַמּוֹ. לְקִנּוֹת: כְּמָה דְאֵת אָמַר, (משלי
 ח) יי' קִנְנֵי רֵאשִׁית דְּרִכּוֹ. אֶת שְׂאֵר עַמּוֹ: אֵלֵין אֵינּוֹן
 צְדִיקָיִיא דְּבִהוֹן, דְּאֶקְרוּן שְׂאֵר, כְּמָה דְאֵת אָמַר (במדבר יא)
 וַיִּשְׂאֲרוּ שְׁנֵי אַנְשִׁים בְּמַחְנֶה. וְתַנִּינּוֹן, לִית עֲלֵמָא
 מִתְקִימָא אֶלָּא עַל אֵינּוֹן דְּעַבְדֵי גְרַמֵּיהוּ שִׁירֵיִים.

וְאִי תִימָא, הוּאֵיל וְאֶתְקַשְׂרוּ בְּצִרּוֹרָא דְחַיִּי, וּמִתְעַנְגִּי
 בְּעַנּוּגָא עֲלָאָה, אֲמַאי יַחֲתֵי לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְאַרְעָא. פּוּק וְאוּלֵיף מִזְמַנָּא קְדַמָּאָה, דְּכָל אֵינּוֹן רוּחִין
 וּבְשִׁמְתִין, דְּהוּוּ בְּדַרְגָּא עֲלָאָה דְלַעֲיֵלָא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אַחֲתֵי לְהוּ לְאַרְעָא לְתַתָּא. כָּל שְׁכֵן הַשְּׁתָּא, דְּבַעֲי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל לְעַקִּימָא, כְּמָה דְאֵת אָמַר (קהלת
 ז) כִּי אָדָם אֵין צְדִיק בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יַחֲטָא.
 וְאִי תִימָא, אֵינּוֹן דְּמִיתוּ בְּעֵטִיו דְּנַחֲשׁ. אֲפִילוּ אֵינּוֹן
 יְקוּמוּן, וִיהוּן מְאָרִי דְּעֵיטָא, לְמַלְכָּא מְשִׁחָא.

וְעַל דָּא תַנִּינּוֹן, מֹשֶׁה זְמִין לְמִימָר שִׁירְתָּא לְזְמַנָּא דְאֵתִי.
 מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְכְּתִיב, (מיכה ז) כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ

מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת. אֲרָאָךְ מִבְּעֵי לִיָּהּ. אֶלֶּא
 אֲרָאנוּ מִמֶּשׁ, לְמֵאן דְּחָמָא בְּקִדְמִיתָא, יַחֲמִי לִיָּהּ
 תְּנִינּוֹת, וְדָא הוּא אֲרָאנוּ, וּכְתִיב (תהלים ג) אֲרָאנוּ בִישַׁע
 אֱלֹהִים, וְאֲרָאֵהוּ בִישׁוּעָתִי. (דף נ"ד ע"ב) וּכְדִין אִזּוּ יִשְׁיר מִשָּׁה
 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֵיָּי.

שִׁירְתָּא דְּמִטְרוֹנִיתָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. תְּנִינּוּ, כָּל בַּר
 נָשׁ דְּאָמַר שִׁירְתָּא דָּא בְּכָל יוֹמָא, וּמְכוּוֹן בָּהּ,
 זְכִי לְמִימְרָא לְזִמְנָא דְּאִתִּי. דְּהָא אִית בָּהּ עֲלֵמָא דְּעֵבֵר,
 וְאִית בָּהּ עֲלֵמָא דְּאִתִּי, וְאִית בָּהּ קְשָׁרִי מְהִימְנוֹתָא, וְאִית
 בָּהּ יוֹמֵי דְּמִלְכָּא מְשִׁיחָא. (נ"א אֶת לְעִילָא כָּל אֵינּוֹן וּכְוִי) וְתִלֵּי עָלֵהּ,
 כָּל אֵינּוֹן תּוֹשְׁבֵיחָאן אַחַרְנִין, דְּקֵאמְרֵי עֲלָאֵי וְתִתָּאֵי.

הַשִּׁירָה שִׁיר זֶה מִבְּעֵי לִיָּהּ. אֶלֶּא שִׁירְתָּא, דְּקֵא מְשַׁבַּחַת
 מִטְרוֹנִיתָא לְמִלְכָּא. וּמִשָּׁה מִתְתָּא לְעִילָא
 קֵאמַר, וְהָא אוּקְמוּהָ. לֵיָּי: בְּגִין דְּאֵנְהִיר לָהּ מִלְכָּא
 אַנְפָּתָא, (נ"א דְּנְהִיר אַנְפּוּי מִלְכָּא לְקַבְּלָהּ) ר' יוֹסִי אָמַר, דְּכָל אֵינּוֹן
 מְשַׁחֲוִין, דְּהוּוּ נִגְדִין, מְשִׁיךְ מִלְכָּא קְדִישָׁא לְקַבְּלָהּ, בְּגִינֵי
 כֶּךָ מְשַׁבַּחָא לִיָּהּ מִטְרוֹנִיתָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵי הָכִי, אָמַאי כְּתִיב מִשָּׁה וּבְנֵי
 יִשְׂרָאֵל, וְהָא מִטְרוֹנִיתָא בְּעִיא לְשַׁבַּחָא. אֶלֶּא,
 זַכָּאָה חוּלְקִיהוֹן דְּמִשָּׁה וְיִשְׂרָאֵל, דְּאֵינּוֹן הוּוּ יַדְעִין
 לְשַׁבַּחָא לְמִלְכָּא, בְּגִין מִטְרוֹנִיתָא כְּדָקָא יָאוֹת, בְּגִין דְּכָל

הַהוּא חֵילָא וּגְבוּרָה דִּילָהּ, יִרְתָּא מִן מַלְכָּא.
 ר' חֵיִיא פִּתַּח וְאָמַר, (איכה ב) קוּמִי רוּנִי בַּלִּילָה לְרֹאשׁ
 אֲשֶׁמוּרוֹת. קוּמִי רוּנִי: דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. בַּלִּילָה:
 בְּגָלוּתָא. ר' יוֹסִי אָמַר, בַּלִּילָה: בְּזִמְנָא דִּהִיא שְׁלִטָּא
 וּמִתְעָרָא, לְרֹאשׁ אֲשֶׁמוּרוֹת, בְּרֹאשׁ מִבְּעֵי לֵיהּ. אָלָא
 לְרֹאשׁ, כְּמָה דְכְּתִיב, (בראשית מז) עַל רֹאשׁ הַמָּטָה.
 וְאוּקְיָמְנָא, רֹאשׁ הַמָּטָה, דָּא יְסוּד. אוּף הָכָא לְרֹאשׁ, דָּא
 יְסוּד, דְּמִטְרוּנִיתָא מִתְבְּרַכָּא בֵּיהּ. רֹאשׁ אֲשֶׁמוּרוֹת: דָּא
 הוּא רִישָׁא, דְּנִצְחָה וְהוּד.

ר' יוֹסִי אָמַר, דָּא הוּא רִישָׁא דְכְּתָרֵי מַלְכָּא וְסִיּוּמָא. רַבִּי
 אַבָּא אָמַר, לְרֹאשׁ אֲשֶׁמוּרוֹת כְּתִיב חֶסֶד, וְדָא הוּא
 רִישָׁא, רֹאשׁ הַמָּטָה. וְכֹלָא בְּמַלְכָּא קְדִישָׁא עֲלָאָה אֲתָמַר,
 וְדָא הוּא לֵיִי.

רַבִּי יִיסָא אָמַר, הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֵיִי, דָּא הוּא נִהְרָא
 דְּנִפְיָק מִעֵדָן, דְּכָל מִשְׁחָא וּרְבוּ נִפְיָק מִנֵּיהּ,
 לְאֲדִלְקָא בּוּצִינִין. וּמִשְׁמַע לְבַתָּר דְּכְּתִיב אֲשִׁירָה לֵיִי,
 דָּא הוּא מַלְכָּא קְדִישָׁא עֲלָאָה, וְעַל דָּא לָא כְּתִיב אֲשִׁירָה
 לוֹ.

וַיֹּאמְרוּ לְאֹמֶר, לְדַרְי דְרִין, בְּגִין דְּלָא יִתְנַשֵּׂי מִנֵּיהּ
 לְעֵלְמִין. דְּכָל מֵאן דְּזָכִי לְהֵאִי שִׁירְתָּא בְּהֵאִי
 עֲלָמָא, זָכִי לָהּ בְּעֵלְמָא דְּאֵתִי, וְזָכִי לְשִׁבְחָא בְּהּ בְּיוֹמוֹי

דְּמִלְכָּא מְשִׁיחָא, בְּחֻדְוֹתָא דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. דְּכְּתִיב לְאֹמֵר, לְאֹמֵר בְּהֵהוּא זְמַנָּא. לְאֹמֵר
 בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, בְּזְמַנָּא דְשָׂרוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא. לְאֹמֵר
 בְּגָלוּתָא. לְאֹמֵר בְּפוּרְקָנָא דְלְהוֹן דְיִשְׂרָאֵל. לְאֹמֵר
 לְעֵלְמָא דְאַתִּי.

אֲשִׁירָה לִי נְשִׁיר מְבַעֵי לִי, מֵאֵי אֲשִׁירָה. אֲלֵא בְּגִין
 דְהוּ מְשַׁבְּחָן תּוֹשַׁבְּחָתָא דְמִטְרוּנִיתָא. (בְּעוּ לְשַׁבְּחָא)
 לִי: דָּא מְלָכָא קְדִישָׁא. כִּי גָאָה גָאָה (קְמוּדָה): דְסֻלִּיק
 וְאַתְעֵטֵר בְּעֵטְרוֹי, לְאַפְקָא בְּרַכָּאן וְחִילִין וְגְבוּרָאן,
 לְאַסְקָא בְּכָלָא. כִּי גָאָה גָאָה: גָאָה בְּהֵאֵי עֲלָמָא, גָאָה
 בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. כִּי גָאָה בְּהֵהוּא זְמַנָּא, גָאָה, בְּגִין
 דִּיתְעֵטֵר בְּעֵטְרוֹי בְּחֻדְוֹתָא שְׁלִימוֹתָא.

סוּס וְרוֹכְבוֹ רָמָה בַּיָּם, שׁוֹלְטָנוּתָא דְלְתַתָּא, וְשׁוֹלְטָנוּתָא
 דְלְעֵילָא דְאַחִידֵן בְּהוּ, אֲתַמְסְרוּ בְּהֵהוּא יִמָּא רַבָּא,
 וְשׁוֹלְטָנוּתָא רַבָּא לְמַעַבְד בְּהוּ נוֹקְמִין. וְתַנִּינָן, לָא עֲבִיד
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִינָא לְתַתָּא, עַד דִּיעֲבִיד בְּשׁוֹלְטָנִיהוֹן
 לְעֵילָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה כד) יִפְקוּד יִי' עַל צְבָא
 הַמְּרוֹם בַּמְּרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.

רָמָה בַּיָּם, אֲמַר ר' יְהוּדָה, בֵּיתָא בְּלִילִיָּא, אֲתַעֵר גְּבוּרָא
 תְּקִיפָא, דְכְּתִיב בֵּיהּ וַיּוֹלֶךְ יִי' אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קְדָיִם
 עֲזָה כָּל הַלִּילָה. (ס"א דְאַתְעֵר בֵּיהּ גְּבוּרָה תְּקִיפָא) בְּהֵהוּא זְמַנָּא,

בְּעַת מְטְרוֹנִיתָא מִן מְלָכָא, כָּל אֵינּוֹן אַכְלוּסִין דְּלִתְתָּא,
 וְכָל אֵינּוֹן שׁוּלְטָנִין דְּלְעִילָא, דִּיתְמַסְרוֹן בִּידְהָא. וְכִלְהוּ
 אֲתַמְסְרוּ בִידְהָא, לְמַעַבְד בְּהוּ נּוֹקְמִין, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב
 סוּס וְרוֹכְבוֹ רָמָה בַּיָּם. בַּיָּם סַתָּם, לְעִילָא וְתַתָּא.

(שמות טו) עָזִי וְזִמְרַת יְהוָה. רַבִּי חֲזִיא פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קלט)

אַחֹר וְקִדְם צִרְתָּנִי וְתַשֵּׁת עָלַי כַּפְּכָה. כַּמָּה אֲצַטְרִיכוּ
 בְּנֵי נֶשֶׁא לִיקְרָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא כַּד בְּרָא עֲלֵמָא, (דף נ"ה ע"א) אֲסַתְּכַל בֵּיהּ בְּאָדָם
 לְמַהוּי שְׁלִיט עַל כָּלָא. (ב"א לְמַהוּי שְׁלִים בְּכֵלָא וְאַתְבְּרִי דוּ פְּרַצוּפִין) וְהוּא
 דְּאִמִּי לְעֵלְאִין וְתַתְּאִין. נַחַת לִיהּ בְּדַמּוּת יְקִירָא, וְחָמוּ
 לִיהּ בְּרִיִּין, כְּדִין אֲתַכְּנֹשׁוּ לְגַבִּיהּ, וְסָגִידוּ לְקַבְּלִיהּ,
 וְאִמְתָּא וְדַחְלָא נְפֻלַת עָלֵיהּ מִדְּחַלְתִּיהּ, הֲדָא הוּא
 דְּכְּתִיב, (בראשית ט) וּמּוֹרָאכֶם וְחַתְּכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חֵית
 הָאָרֶץ וְעַל כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם.

עֵיִלִּיהּ לְגַנְתִּיהּ דְּנַטְע, לְנַטְרִיהּ לְמַהוּי לִיהּ חֲדוּ עַל חֲדוּ,
 וְלֹא שְׁתַּעֲשַׁע בֵּיהּ. עָבַד לִיהּ טְרוּצְטְבוּלִין מְחַפִּיִּין
 בְּאַבְנֵי יָקָר, וּמְלֹאכִין עֲלֵאִין חֲדָאן קָמִיהּ. לְבַתַּר פְּקִיד
 לִיהּ עַל אֵילָנָא חַד וְלֹא קָאִים בְּפַקוּדָא דְּמֵאֲרִיהּ.

אַשְׁכְּחָנָא בְּסַפְרָא דְּחַנּוּךְ, דְּלְבַתַּר דְּסַלִּיק לִיהּ קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, וְאַחֲמִי לִיהּ כָּל גְּנוּזִיָּא דְּמְלָכָא,
 עֲלָאִי וְתַתְּאִי, אַחֲמִי לִיהּ אֵילָנָא דְּחֵיִי, וְאֵילָנָא דְּאַתְפְּקִד

עָלִיָּה אָדָם, וְאַחֲמִי לִיָּה דְּוֹכְתִּיָּה דְּאָדָם בְּגִנְתָּא דְּעֵדָן.
 וְחָמָא, דְּאֶלְמָלִי נָטִיר אָדָם פְּקוּדָא דָּא, יְכִיל לְקִיָּמָא
 תְּדִירָא, וְלִמְהוּי תְּדִירָא תַּמָּן. הוּא לָא נָטֵר פְּקוּדָא
 דְּמֵאֲרִיָּה, נִפְק בְּדִימוּס וְאַתְעֵנֵשׁ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָדָם דְּוֵי פְּרָצוּפִין אֲתַבְּרִי, וְהָא
 אוֹקִימָנָא, (בראשית ב) וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעוֹתָיו, נָסְרוּ
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאַתְעֵבִידוּ תְּרִין, מִמְּזֻרְחָ וּמִמְעָרְבָ,
 הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים קלט) אַחֲוֹר וְקָדָם צִרְתָּנִי. אַחֲוֹר דָּא
 מִמְעָרְבָ, וְקָדָם דָּא מְזֻרְחָ.

ר' חֲיִיאָ אָמַר, מַה עֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, תִּקִּין לְהֵהוּא
 נּוֹקְבָא וְשִׁכְלִיל שְׁפִירוֹתָהּ עַל כֻּלָּא, וְעֵיילָה לְאָדָם,
 הָדָא הוּא דְּכְתִיב וַיִּבֶן יי' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע אֲשֶׁר לָקַח
 מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה. תָּא חֲזִי, מַה פְּתִיב לְעֵילָא, וַיִּקַּח אֶחָת
 מִצִּלְעוֹתָיו. מֵאִי אֶחָת. כִּמָּה דָּאֲתָ אָמַר (שיר השירים ו) אֶחָת
 הִיא יוֹנָתִי תַּמָּתִי אֶחָת הִיא לְאִמָּהּ. מִצִּלְעוֹתָיו: מִסְטְרוּי.
 כִּמָּה דָּאֲתָ אָמַר, (שמות כו) וּלְצִלְעֵי הַמִּשְׁכָּן.

ר' יְהוּדָה אָמַר, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נִשְׁמַתָּא עַלְאָה יְהֵב
 בֵּיהּ בְּאָדָם, וְכִלִּיל בֵּיהּ חֲכָמָתָא וְסִכְלָתָנוּ, לְמַנְדַּע
 כֻּלָּא. מֵאֲן אֲתֵר יְהֵב בֵּיהּ נִשְׁמַתָּא. ר' יִצְחָק אָמַר, מֵאֲתֵר
 דְּשֵׁאֵר נִשְׁמַתִּין קְדִישִׁין קָא אֲתִיִּין.

ר' יְהוּדָה אָמַר, מֵהֲכָא. דְּכְתִיב, (בראשית א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ

נֶפֶשׁ חַיָּה, מֵאֵן הָאָרֶץ. מִתְּהוּא אֲתָר דְּמִקְדָּשָׁא אֲשֶׁתְּכַח
 בֵּיהּ. נֶפֶשׁ חַיָּה, נֶפֶשׁ חַיָּה סִתָּם, דָּא נֶפֶשׁא דְאָדָם קְדָמָא
 דְּכֻלָּא.

ר' חֵיִיא אָמַר, אָדָם הוּוּ יָדַע חֲכֻמָּתָא עֲלָאָה, יִתִּיר
 מִמְּלֻאכֵי עֲלָאֵי, וְהוּוּ מִסְתַּכֵּל בְּכֻלָּא, וַיִּדַע
 וְאֲשֶׁתְּמוֹדַע לְמֵאֲרִיָּה, יִתִּיר מִכָּל שְׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא. בְּתַר
 דְּחָב, אֲסִתִּימוּ מִנִּיהּ מִבּוּעֵי דְחֲכֻמָּתָא, מֵה כְּתִיב (נ"א ממה
 דְּכְתִיב) (בראשית ג) וַיִּשְׁלַחְהוּ יְיָ אֱלֹהִים מִגֵּן עֵדֶן לְעִבּוֹד אֶת
 הָאָדָמָה.

ר' אֲבָא אָמַר, אָדָם הָרֵאשׁוֹן מְדַכָּר וְנוֹקְבָא אֲשֶׁתְּכַח,
 הָדָא הוּוּ דְכְתִיב, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם
 בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵינוּ, וְעַל דָּא, דְּכָר וְנוֹקְבָא אֲתַעֲבִידוּ
 כְּחַדָּא, וְאֲתַפְּרְשׁוּ לְבִתְרָא. וְאֵי תִימָא, הָא דְאָמַר הָאָדָמָה
 אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם. הָכִי הוּוּ וְדָאֵי, וְדָא הִיא נּוֹקְבָא,
 וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּוּ אֲשֶׁתְּתַף עִמָּהּ, וְדָא הוּוּ דְכָר
 וְנוֹקְבָא, וְכֻלָּא הוּוּ מְלָה חַדָּא.

ר' יוֹסִי אָמַר, עֲזִי וְזִמְרַת יָהּ, אֵינּוֹן דְּכֻלִּילָן דָּא בְּדָא וְלָא
 (נ' ע"ב) אֲתַפְּרְשָׁן דָּא מִן דָּא וְלַעֲלָמִין אֵינּוֹן
 בְּחִבִּיבוּתָא, בְּרַעוּתָא חַדָּא, דְּמִתְמָן אֲשֶׁתְּכַחוּ (נ"א אֲתַמְשְׁכוּ)
 מְשִׁיכֵן דְּנַחֲלִין וּמִבּוּעֵין לְאֲסִתְּפָקָא כְּלָא, וְלְבָרְכָא כְּלָא,
 לָא כְּדִיבּוּ מִימֵי מִבּוּעֵין, כְּמָה דָּאֲתָא אָמַר (ישעיה נח) וְכִמּוּצָא